

[26]
Aurora Simionescu
ADINA ROSETTI.TXT
MIHAELA PARASCHIVU.JPG

[16]
C. Uscatu / O. Gheorghiu
ADINA ROSETTI.TXT
OANA MĂRIEŞ.JPG

[28]
Mia Scarlat
CRISTINA ANDONE.TXT
OANA ISPIR.JPG

[19]
Zsófia Torma
IULIA IORDAN.TXT
OANA ISPIR.JPG

[30]
Angiolina Santocono
IULIA IORDAN.TXT
IULIA IGNAT.JPG

[21]
Laura Colțofean-Arizancu
IULIA IORDAN.TXT
OANA ISPIR.JPG

[32]
Maria Rosetti
LAURA GRÜNBERG.TXT
IRINA MARIA ILIESCU.JPG

[22]
Ecaterina Teodoroiu
VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT
CRISTINA CAZACU.JPG

[35]
Regina Maria a României
IULIA IORDAN.TXT
ZENKŐ KARDA.JPG

[24]
Măriuca Talpeş
LAURA GRÜNBERG.TXT
VERO NEACŞU.JPG

[37]
Maria Puia
LAURA GRÜNBERG.TXT
ANNABELLA OROSZ.JPG

[38]
Profesoarele, educatoarele, învățătoarele
CRISTINA ANDONE.TXT
DIANA GRIGORE.JPG

[40]

Ana Oniță

CRISTINA ANDONE.TXT

ÁGNES KESZEG.JPG

[54]

Elisa Leonida Zamfirescu

ADINA ROSETTI.TXT

ZENKŐ KARDA.JPG

[43]

ONG-istele

LAURA GRÜNBERG.TXT

MIHAELA PARASCHIVU.JPG

[56]

Clara Catrina Laslău

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT

ANNA FLOREA.JPG

[44]

Ana Novac

CRISTINA ANDONE.TXT

IULIA IGNAT.JPG

[58]

Gabriela Isadora

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT

ÁGNES KESZEG.JPG

[46]

Anița Nandriș-Cudla

IULIA IORDAN.TXT

IRINA MARIA ILIESCU.JPG

[61]

Sofia Ionescu Ogrezeanu

ADINA ROSETTI.TXT

OANA MĂRIEŞ.JPG

[48]

Copilele fără mamă

CRISTINA ANDONE.TXT

OANA ISPIR.JPG

[62]

Măriuca Ion Zaharia

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT

MIHAELA PARASCHIVU.JPG

[50]

Sanda Marin

LAURA GRÜNBERG.TXT

BILYANA VELIKOVA.JPG

[64]

Yvonne Hasan

IULIA IORDAN.TXT

ANA CALISTRU.JPG

[53]

Lia Manoliu

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT

DIANA GRIGORE.JPG

[67]
Steluța Duță
VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT
CRISTINA CAZACU.JPG

[78]
Doina Cornea
CRISTINA ANDONE.TXT
OANA MĂRIEŞ.JPG

[79]
Ana Dragu
ADINA ROSETTI.TXT
ANNABELLA OROSZ.JPG

[81]
Nina Cassian
ADINA ROSETTI.TXT
CRISTIANA RADU.JPG

[72]
H. Delavrancea-Gibory
CRISTINA ANDONE.TXT
ANCA SMĂRĂNDACHE.JPG

[84]
Gianina Cărbunariu
ADINA ROSETTI.TXT
ANA CALISTRU.JPG

[74]
Luminîța Cuna
VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT
ANNA FLOREA.JPG

[86]
Alexandrina Cantacuzino
LAURA GRÜNBERG.TXT
BILYANA VELIKOVA.JPG

[76]
Codruța Cruceanu
IULIA IORDAN.TXT
DIANA GRIGORE.JPG

[89]
Daria Câmpeanu
LAURA GRÜNBERG.TXT
CRISTINA CAZACU.JPG

[90]

Bunicile RO

LAURA GRÜNBERG.TXT
BILYANA VELIKOVA.JPG

[103]

Ruxandra Berindei

CRISTINA ANDONE.TXT
IULIA IGNAT.JPG

[93]

Geta Brătescu

IULIA IORDAN.TXT
IRINA MARIA ILIESCU.JPG

[104]

Florica Bagdasar

ADINA ROSETTI.TXT
DIANA GRIGORE.JPG

[94]

Calypso C. Botez

LAURA GRÜNBERG.TXT
XENIA PAMFIL.JPG

[106]

Gina Bădescu

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT
ANCA SMĂRĂNDACHE.JPG

[96]

S. Bilcescu-Alimănișteanu

ADINA ROSETTI.TXT
ANCA SMĂRĂNDACHE.JPG

[108]

Elena Alistar

CRISTINA ANDONE.TXT
ÁGNES KESZEG.JPG

[99]

Bibliotecarele

VICTORIA PĂTRAȘCU.TXT
IULIA IGNAT.JPG

[110]

Viorica Agarici

CRISTINA ANDONE.TXT
IRINA MARIA ILIESCU.JPG

[100]

Clody Bertola

ADINA ROSETTI.TXT
ZENKŐ KARDA.JPG

[112]

Jeni Acterian

IULIA IORDAN.TXT
VERO NEACŞU.JPG

[114]

A fost odată o fată

CARMEN TIDERLE.TXT
ADELINA BUTNARU.JPG

SLALOM URIAŞ

„Schiurile mi-aduc fericirea. Când alunec pe ele, totul vine natural, parcă fără efort. Pe părție, chiar nu-mi lipsește nimic. Sunt completă.“

Voceea de la celălalt capăt al firului se oprește pentru o secundă. Pasiunea circulă cu viteză, alunecă spre mine precum un schior la slalom uriaș. Mi se pare că Laura Văleanu nu mai e la 1.700 de kilometri depărtare, ci aici, pe canapea, sorbindintr-un ceai verde și povestindu-mi cum a ajuns prima româncă participantă la jocurile paralimpice.

Ca în basme, totul începe frumos. Laura avea o familie iubitoare, mergea la o școală bună din Sibiu și tocmai devenise campioană națională de schi la juniori. Când, într-o zi ca oricare alta, s-a întâmplat nenorocirea. O mașină a lovit-o în timp ce-și conducea motocicleta, iar Laura și-a pierdut o parte din piciorul drept. Din acea zi totul s-a schimbat.

„Asta a fost“, încheie Laura. „Și lasă amintirea dureroasă să zboare departe. Nu se agață de ea. Au urmat luni întregi de recuperare și multă muncă.“

„Schiul mi-a salvat viața. Și mintea. Primul meu gând a fost să mă sui cât mai repede pe schiuri.“

La trei luni de la accident, era la Păltiniș, pe părția prichindeilor, învățând din nou, ca la cinci ani, să-și țină echilibrul.

În 2009, Comitetul Național Paralimpic i-a propus Laurei să participe, în anul următor, la Jocurile Paralimpice de la Vancouver. A acceptat, deși

nu se mai antrenase serios de patru ani. A ieșit pe locul paisprezece. Dar nu asta este important, ci faptul că acolo a descoperit oameni cu povești de viață excepționale.

„Erau oameni care suferiseră accidente grave. Eu aveam printre cele mai ușoare handicapuri. Iar oamenii aceia îmi demonstrau că se poate. M-am întors de acolo de o mie de ori mai puternică decât plecasem.“

Au urmat alte concursuri și rezultate din ce în ce mai bune.

Laura a ales să se antreneze în Germania. Tot acolo profesează ca medic.

„Aici nimenei nu se uită chiorăș la tine dacă ai un handicap“, spune ea. „Bă mai mult, dacă văd că te străduiești și că încerci să depășești obstacolele, te admiră și te susțin. Oamenii de aici sunt mai puțin superficiali, pentru ei este mai important omul, nu masca, aparențele.“

Laura se pregătește pentru Jocurile Paralimpice de la Beijing, din 2022. Și speră că va aduce o medalie. Speră ca exemplul ei să ajute și alți copii cu handicap să îndrăznească. Să nu se dea bătuți, să încerce.

Laura Văleanu (1990, Sibiu) – prima sportivă română participantă la Jocurile Paralimpice (Vancouver, 2010, și Soci, 2014). A câștigat locul

al treilea la Campionatul Mondial Paralimpic de la Panorama (2014) și locul al cincilea la Downhill (2019).

tura, am setat destinația – România de peste 20 de ani – și-am apăsat butonul de teleportare. Am aterizat într-o țară în care totul merge bine, spitalele funcționează perfect, bolnavii primesc cele mai bune tratamente, iar doctorii sunt mereu cu zâmbetul pe buze. În curtea primului spital de Oncologie și Radioterapie Pediatrică din România le-am întâlnit pe Carmen și Oana, cele care au strâns banii necesari pentru construcția spitalului, în trecut. Era prin 2015, când, constatănd că nu există un astfel de spital, au hotărât să înceapă acest proiect.

— La început, am zis că va fi doar o clinică cu trei etaje, și uite că, până la urmă, am făcut un spital cu șase etaje și cu bloc operator!

— Mulți ne-au zis că suntem nebune, că nu știm în ce ne băgăm!

— Așa ne-au zis și când ne-am dus la primărie să cerem autorizație pentru protest, în 2009, râde Carmen.

— Și când am ieșit în stradă, își amintește Oana, și când am dat Ministerul Sănătății în judecată pentru că nu respectă dreptul pacienților de a beneficia de tratament în străinătate!

— Și când am strâns o sută de mii de euro ca să facem prima cameră sterilă pentru transplant de celule stem, la Timișoara!

(*Oana și Carmen se completează una pe alta atunci când vorbesc.*)

— Cred că am trimis sute de e-mailuri politicienilor...

— Când unul îți zice nu, treci la următorul!

— Nu aștepta o minune, când nu-ți place ceva, că n-o să vină!

— Încearcă să schimbi tu ceva, cere-ți drepturile!

Ne plimbăm împreună prin cei 12.000 de metri pătrați ai spitalului cu dotări ultramoderne, vizităm saloanele unde copiii care suferă de cancer primesc îngrijirile și tratamentele de care au nevoie. Toate acestea există pentru că Oana și Carmen au mers mereu înainte, gata să se lupte pentru proiectele în care cred.

Mă urc în mașina timpului și pornesc înapoi, către România-de-acum, o țară în care lucrurile sunt departe de a funcționa perfect. Privesc în jur: atât de multe ar putea fi schimbate în bine! De unde începem?

Carmen Uscatu (1974, Fălticeni) și **Oana**

Gheorghiu (1969, Brebu) își doresc tratament la standarde europene pentru bolnavii de cancer din România, astfel încât șansele lor de vindecare să crească. De aceea, au fondat asociația „Dăruiește Viață”, cu ajutorul căreia au dotat și modernizat mai multe secții de oncologie din spitalele de stat.

În 2012 și-au dat demisia de la slujba și s-au dedicat lucrului la asociație. Au reușit să strângă o parte din fonduri pentru construcția primului Spital de Oncologie și Radioterapie Pediatrică din România, care urmează să fie construit până în 2020 în curtea Spitalului Marie Curie din Capitală.

Ana nu mai văzuse atâtea pietre. Albe, gri, roșietice, verzui, negre. La ei în sat pământul era bun, cum spuneau bâtrânii. Negru, roditor, fără prundiș. Dar acum se facea șoseaua. Mașinile duduiau în jurul unor mormane de pietriș.

vis

— Nu sunt pietre, sunt povești, spunea Ana.

Și însira niște oi albe. Apoi un lup cu blană lucioasă. Și un cățel rotofei, pătat, care păzea toată povestea.

Ana nu mai văzuse atâtea cărți. Roșietice, verzui, albe, gri, negre. Acasă, prima ei carte fusese în clasa întâi, la premiu: *Alice în Țara Minunilor*. Dar acum se facea biblioteca școlii. În magazie se aflau vrafuri de cărți și mai era Ana, care nu s-ar fi lăsat dusă cu orele.

— Nu sunt cărți, sunt minuni, spunea ea.

Închidea ochii și își vedea numai decât Țara Minunilor: o casă cu multe cărți, o grădină cu flori lângă o pădure, un cățel pătat.

Ana nu mai văzuse atâtea cărți care așteptau să fie salvate. Era librărie într-un oraș frumos, de munte. Abia căzuse comunismul, iar librăriile se închideau unele după altele, ca niște umbrele vechi, inutile. *Să nu-ți pară rău să pui lacătul, orice clădire e o grămadă de pietre. E doar o librărie*, o consolau cunoșcuții.

— Nu, spunea Ana. Nu e o librărie, e un vis. E Libris. Și nu e vorba despre pietre, ci despre oameni. Nu e vorba despre vrafuri de cărți, ci despre povești.

Ana are acum o casă mare cu multe cărți pentru toți oamenii care vor să citească. Mai are o grădină cu flori și un cățel pătat pe nume Gruia. Din fiecare călătorie se întoarce cu o piatră mică.

— Visăți, visele se împlinesc! ne spune ea.

Ana Oniță s-a născut pe 14 iunie 1955 în Miheșu de Câmpie, județul Mureș, într-o familie modestă. A fost toată viața librărie. Imediat după căderea comunității, a preluat librăria în care lucra. Ca să salveze această casă a cărților, a avut curajul să încerce orice înseamnă muncă cinstită. Cu mult efort, a făcut

ca proiectul ei, Libris, să fie din 1990 o adevărată instituție culturală a Brașovului. Iar Libris.ro, creată în 2009, a ajuns cea mai mare librărie on-line din România. Ana este un model de împlinire prin perseverență, curaj și corectitudine.

Aici nu sunt copaci. Ce s-o fi întâmplat cu ei? Cine se teme de niște brațe de lemn înfrunzind spre cer?

Aici, între cer și pământ, nu e mare lucru. Oamenii sunt mai apropiati de pământ, asta e limpede. Devin pământ, praf, noroi, atât de ușor, atât de des, atât de... firesc, încât nimeni nu se mai miră, nimeni nu se mai întreabă cum de se poate.

Aici suntem noi, rândul de cinci. Nu știu cine a ales numărul acesta ca să alinieze într-o clipă niște fete slabănoage, rase în cap. Dar în fiecare baracă fiecare își știe rândul mai bine decât rostul.

Aici sunt eu, Zimra. Am 15 ani și scriu. Cum am o clipă de răgaz, scriu. Cel mai rău e când visez că mi-a dispărut creionul ascuns în mindir, că mi s-au topit notițele pe care le-am mărgălit pe hârtii desprinse din cartoane de camuflaj sau smulse direct de pe perete. Atunci mă trezesc tremurând toată și cauț în tălpile încălțărilor, hârtile mele sunt acolo, cauț sub saltea, ciotul de scris e acolo. Nu scriu pentru mine. Nu scriu pentru acum. Ci pentru ce va fi după ce asta se va încheia, după ce nu vor mai fi rânduri de cinci, nici sănțuri de săpat, după ce nu va mai fi lagăr, nici comandant. Comandantul nostru se numește Ludwig Konhauser. Iar acum se plimbă chiar în fața mea, răsucind pe toate părțile un caiet. De când nu am mai văzut unul! Un caiet, vreau să zic, nu un friț.

— Aber, Herr Lagerkapo? Caietul acesta e al meu. Mi s-a promis un caiet, aşa mi s-a promis! Sunt scriitoare, trebuie să scriu, am spus repede, ca pe o poezie bine învățată.

Comandantul mă privește fără un cuvânt. Nu știu ce mi-a venit. O fi disperarea că n-o să mai am pe ce să-mi țin jurnalul, aici hârtia de camuflaj e neagră. Sau o fi caietul nou-nouț pe care Herr Lagerkapo îl ține în mână, nedumerit, ca pe un trofeu care nu îl aparține. Un caiet. Mi se pare cea mai frumoasă promisiune din lume. Să pot scrie. Să pot povesti. Să nu uit, să nu mă uit. Să nu ne uități.

— Trebuie să scriu, spun.

Și îmi țin răsuflarea.

Comandantul i-a dat caietul Zimrei, cea care, în libertate, își va lua numele de Ana Novac. Din când în când se interesa dacă este și el acolo, printre personaje. Da, este: Ludwig, somnorosul. Ironie? Desigur, cum altfel? Jurnalul, scris în lagăr, se numește *Cele mai frumoase zile ale tinereții mele*.

Ana Novac, pe numele adevărat Zimra Harsányi (Dej, 1929 – Paris, 2010). Scriitoare română de origine evreiască, supranumită Anne Frank de România. Jurnalul ei a fost scris în iunie-octombrie 1944 în

lagările din Auschwitz și Płaszów, din punctul în care Anne Frank s-a oprit. Este singurul jurnal recuperat din taberele de concentrare naziste; cu toate acestea, este prea puțin cunoscut.

